

Van grachtenhuis tot villa in het groen

Na de succesvolle boeken over wonen in Amsterdam Zuid is de Stichting Historische Interieurs in Amsterdam gestart met een nieuw onderzoeksproject 'Van grachtenhuis tot villa in het groen'. Gedurende het onderzoek komen wij graag in contact met bewoners die beschikken over een huis met een bijzonder interieur en mensen die willen vertellen hoe het er voor de oorlog aan toe ging.

Barbara Laan

Villa The Golden West in Blaricum van architect Theo Reuter uit 1927.

Na 1900 werd het chic onder welgestelde Amsterdammers om in het Gooi neer te strijken, nadat een voorhoede van schilders de dorpjes en de heide had ontdekt en vastgelegd in hun schilderijen. Amsterdamse families verhuisden naar Zuid of zochten een stuk grond in 'het land van Mauve', waar nog ruimte was en onbedorven natuur in overvloed. Sinds de aanleg van het spoor naar Hilversum in 1874 was er al een stroom dagjesmensen en zomergasten op gang gekomen. Zo was de architect P.J.H. Cuypers, wel bekend als overtuigd bewoner van de Vondelstraat in Amsterdam (hij heeft in die straat op vier verschillende adressen gewoond), regelmatig in de zomermaanden in Hilversum te vinden.

Het 'op-en-neer-reizen': het forenzen, koste met de stoomtrein opeens slechts een half uur reistijd vanuit Amsterdam. Doel van het huidige project 'Van grachtenhuis tot villa in het groen' is om bijzondere interieurs op te sporen en te onderzoeken in drie regio's: Amsterdam en de forensengemeenten in Zuid-Kennemerland en het Gooi.

Schatzoeken

Wij zijn begonnen in het Gooi en bezochten diverse huizen in de gemeenten Laren, Blaricum, Hilversum en Bussum. Onze zoektocht leverde al een aantal unieke vondsten op die duidelijk maken hoe belangrijk de huidige eigenaren kunnen zijn voor de documentatie van de geschiedenis van het huis. Zo bleken de eigenaren van het huis *The Golden West* van de architect Rueter nog in bezit te zijn van het originele kleimodel dat de architect ooit had gemaakt voor de opdrachtgever van het huis. In klei kon een ontwerper veel beter de sculpturale kwaliteiten van zijn ontwerp in beeld brengen. Maar deze kleimodellen zijn uitermate zeldzaam geworden.

In een ander huis bleek nog weer ander historisch materiaal aanwezig te zijn, afgezien van de bijzondere interieurafwerkingen. Behalve een set oude interieurfoto's die te zien zijn geweest op de fameuze Art Deco tentoonstelling van 1925 in Parijs, is een heel grappig privé album bewaard gebleven. Het is gemaakt door de architect van het huis Wouter Hamdorff voor zijn opdrachtgever, die blijkbaar vond dat de bouw wel erg lang had geduurd. In rake gedichten en tekeningen wordt verslag gedaan van het (niet rimpelloze) bouwproces. Eind goed al goed: Toen het huis werd opgeleverd, werd een fantastisch dansfeest georganiseerd in de fraaie hoge, achthoekige *hall*, een heel modieus ruimtetype in het Gooise landhuis.

Exorbitante dansfeesten

Het moet een bruisende tijd zijn geweest. In Hotel Hamdorff (Jan Hamdorff was de oom van de architect) vonden verkleedpartijen en extravagante dansavonden plaats. Via Facebook kwamen wij in contact met iemand die zich deze avonden nog levendig kan herinneren.

Waarschijnlijk dankzij de kunstschilders, andersdenkenden en wereldverbeteraars had het Gooi een aantrekkingskracht voor alternatieve leefgemeenschappen (zoals bijvoorbeeld Frederik van Eeden's kolonie Walden): dat was bekend. Nieuw is waarschijnlijk onze groeiende overtuiging dat het

Foto's: BMBbeeld 2015

De Hall van Oranjestein, Laren NH. Architect Wouter Hamdorff, 1919-1922.

ook voor emanciperende vrouwen een prettige leefomgeving moet zijn geweest. Opvallend zijn de vrouwelijke opdrachtgevers van verschillende fraaie woonhuizen, zoals de gezusters Ament uit Friesland en de kinderboekenschrijfster Tine de Kruyff-Gobius, van Indische afkomst. Een bron aan interessant nog nader te onderzoeken materiaal.

Wat zoeken wij?

Onze zoektocht naar bijzondere huizen, interessante verhalen van bewoners, mooie tegels en glas in lood, oude foto's en bouwtekeningen, moet leiden tot een kennis- en beeld dossier van karakteristieke woonhuisinterieurs. Hiermee wil de Stichting laten zien hoe mooi en interessant dit aspect van het cultureel erfgoed is. Hopelijk blijft er daardoor meer van behouden voor toekomstige generaties. Uiteraard gaan wij zorgvuldig om met de privacy wensen van bewoners.

Huizenportretten

Wij maken een serie portretten van huizen in tekst en beeld die maandelijks op de website verschijnen en later in een mooi boek worden gebundeld. Daarnaast houden wij een blog bij waarin een caleidoscopisch beeld wordt geschetst van het wonen in de 19de en 20ste eeuw. Onze Facebook- en Twitterpagina geven een exclusief inkijkje in het onderzoeksproces dat van dichtbij gevolgd kan worden. Onderzoekers en bewoners

kunnen met elkaar in gesprek gaan over bijzondere vondsten, vroegere eigenaren, onderduikers, dienstballetjes enzovoorts. Wij nodigen iedereen uit om deel te nemen aan het project, als inwoner van een van de betrokken gemeenten of als geïnteresseerde. Wij nemen u graag mee op onze zoektocht! ■

Barbara Laan is interieurhistoricus en projectleider van Stichting Historische Interieurs in Amsterdam. Het project heet: Van grachtenhuis tot villa in het groen.

Zie ook: www.historischeinterieurs-amsterdam.nl

De Stichting Historische Interieurs verzamelt kennis, beeld en verhalen over het wonen in de 19de en 20ste eeuw. Heemschut ondersteunt dit initiatief van harte onder meer vanwege het grote belang van de kennis over en belangstelling voor historische interieurs. Het onderzoeksproces is voor iedereen te volgen op de website, facebook en twitter. Blijf op de hoogte van al het nieuws en geef u op voor de digitale nieuwsbrief op de homepage van de website van de stichting.